



**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Budai Campus
Emberi erőforrás tanácsadó Szak**

**A GYÓGYPEDAGÓGUSOK
KOMPETENCIASZÜKSÉGLETEINEK FELTÉRKÉPEZÉSE,
VALAMINT A PÁLYAELHAGYÁS VIZSGÁLATA**

Belső konzulens:	Dr. Suhajda Csilla Judit egyetemi docens
Készítette:	Kundermann Petra HFWUC0 levelező tagozat
Intézet/Tanszék:	Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Budapest

2023

A diplomadolgozat rövid összefoglalója

Diplomadolgozatom témájához személyes kötöttség fűz. Jelenleg egy EGYMI-ben dolgozom, mint utazó gyógypedagógus, immáron három éve. A három év alatt lehetőségem nyílt személyes tapasztalatokat szerezni, illetve számos kollégával beszélni, megismerni az ő álláspontjukat hivatásunkkal kapcsolatban. Sokan megerősítettek abban az általános képben, hogy egyre inkább leterheltek, munkájuk során rengeteg kihívással, akadállyal néznek szembe, melyekhez napról napra alkalmazkodniuk kell, s a lehető legtöbbet kihozni magukból, téve mindezt a gyermekek érdekében. Úgy gondoltam, ez egy olyan téma, amit mindenképp érdemes körbejárni, több oldalról is megvizsgálni. Ezért esett választásom hivatásukban dolgozó gyógypedagógusokra, valamint a pályát már elhagyott, volt kollégákra, mint a vizsgálati minta résztvevőire.

Kutatásom célkitűzése volt, megvizsgálni azokat a kompetenciákat, melyek szükségeltetnek a gyógypedagógus hivatáshoz. Vizsgáltam azt, mely kompetenciáik fejlesztését, még magasabb szintre emelését szeretnék elérni a jövőben. Lehetőséget biztosítottam arra is, hogy a saját maguk által fontosnak ítélt kompetenciákról is beszámoljanak. Vizsgáltam, hogy milyen pluszképzéseket végeztek el a még hatékonyabb és eredményesebb munkavégzés érdekében, illetve, ha nem szereztek újabb végzettséget, nem vettek részt különféle témájú tanfolyamokon, továbbképzéseken, akkor tervezik-e azt a jövőben. Arra irányuló kérdésem is volt, megfordult-e már fejükben a pályaelhagyás gondolata, ha igen, milyen okokra vezethető ez vissza. Mindezen kompetenciaszükségleteket, plusz végzettségeket, munkával kapcsolatos meglátásukat kérdőíves formában vizsgáltam, melyet az interneten tettem közzé, valamint személyesen kértem fel kollégáimat a kitöltésre.

Diplomadolgozatom kutatás részének másik felét az strukturált interjúk adták. Az interjúkban pályaelhagyó kollégákat kerestem fel. 15, volt kolléga állt rendelkezésemre, akik őszintén válaszoltak kérdéseimre, mely a pályaelhagyás személyes okait járja körül. Olyan kérdésekre is kerestem a választ, mik voltak elsődleges motivációik, vagy elképzeléseik, amikor a hivatást választották. Érdekelt, hogy míg a pályán tevékenykedtek, végeztek-e el bármilyen, tudásukat gyarapító továbbképzést, tanfolyamot, stb. Fontosnak tartottam, hogy döntésük okairól is meséljenek, arról, hogy mi vezetett ahhoz, hogy hivatásuk elhagyását választották végül. Kérdeztem őket jelenlegi munkahelyükről, illetve arról, hogy az ottani körülményekkel mennyire vannak megelégedve. Amit még fontos

kérdésnek tartottam, hogy az oktatásban bekövetkező esetleges változások esetén megfontolnák-e, hogy visszatérjenek a hivatásukhoz.

A kérdőívet összesen 113 gyógypedagógus töltötte ki, az ország különböző pontjairól. A félig strukturált interjúhoz 15 pályaelhagyó kollégával vettem fel a kapcsolatot. Diplomadolgozatomban a szakirodalmi összefoglalót követően a két kutatást elemzem, bemutatom kutatási módszereimet és mintámat, ezt követően az eredményekről írok. Dolgozatom révén betekintést kaphatunk abba, hogy azok a gyógypedagógusok, akik az oktatási rendszerben tevékenykednek még, illetve azok, akik pályájuk elhagyása mellett döntöttek, hogyan vélekednek az egyes, fent említett témakörökről. A szükséges kompetencia-készlet feltérképezése, a folyamatos megújulásra, új ismeretek szerzésére való igény, illetve a pályaelhagyás megfontolását előidéző, valamint az azt kiváltó tényezőket maga a célcsoport fogalmazza meg, a különféle zárt és nyílt kérdések keretein belül. Úgy gondolom, napjainkban, amikor az oktatásban szinte napról napra következnek be változások, illetve az intézmények egyre nagyobb pedagógushiánnyal küzdenek, fontos foglalkozni ezekkel a témakörökkel is.

Kutatásom megkezdése előtt három hipotézist fogalmaztam meg, melyek közül egy beigazolódott, kettő részben igazolódott be. Kutatásomat gondolatébresztőnek tartom, abból a szempontból is, hogy felhívja a figyelmet a pedagógustársadalom ezen részére, hisz gyógypedagógusokkal készült magyar kutatások száma kifejezetten alacsony, főleg, ha a pályaelhagyásukról van szó, illetve a jelenség okairól.

A téma további kutatási alap lehet, melyet nagyobb mintával lehetne elvégezni, vizsgálva azokat a kifejezett lehetőségeket, melyek megakadályoznák, hogy a gyógypedagógusok ilyen nagy számban döntsenek hivatásuk elhagyása mellett. Ehhez természetesen azokat a személyeket kell megkérdezni, akik már más területeken folytatnak munkát, megvizsgálva azokat az általános jegyeket, melyeknek köszönhetően új munkahelyükkel elégedettebbek. Ezeket a pozitív tényezőket kellene az oktatás területén is szorgalmazni. A továbbképzésekkel kapcsolatban hasznos lenne megvizsgálni, mik azok az előnyök, pozitívumok, melyeknek hatására a gyógypedagógusok nagyobb kedvvel vesznek részt tudásbővítő képzéseken, téve mindezt annak érdekében, hogy ne akkor kezdjenek el képzést keresni, amikor már kötelező számukra, és kifutnak az időből. A lehetőségekkel való megismerkedés, a személyiséghez leginkább passzoló új szakirány, vagy akár terápiás tanfolyam megtalálása minél előbb javasolt, annak érdekében, hogy az illető olyan képzésen vegyen részt, mely iránt valóban érdeklődik, s nem csak muszájból vesz részt rajta.

Diplomadolgozatom témája az emberi erőforrás tanácsadáshoz kötődik, hiszen ahhoz, hogy egy pozíciót mi magunk, vagy az általunk tanácsadásban részesült emberek sikeresen betölthessenek, ahhoz szükségesek olyan információk, hogy adott pályán mik azok a képességek, kompetenciák, melyek nélkül munkánkat nem tudnánk elvégezni. A pályaelhagyás témakörével az emberi erőforrás tanácsadó szakon végzett szakember ugyancsak találkozik mindennapi munkája során, hiszen ez egy természetes jelenség, mind a pedagógiában, mind akármely más területen. Az említett jelenség okaival, ezen okok kiküszöbölésével, valamint azzal, hogy több lábon álljunk, több területre legyen rálátásunk, érdemes foglalkozni.